

Правління Національного банку України

Постанова

від 4 вересня 2009

№530

м.Київ

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
30 вересня 2009 р. за № 918/16934

Про затвердження Правил
бухгалтерського обліку банками
України операцій з чеками в
іноземній валюті

Відповідно до статті 41 Закону України “Про Національний банк України”, статті 68 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою вдосконалення бухгалтерського обліку операцій з чеками в іноземній валюті Правління Національного банку України

постановляє:

1. Затвердити Правила бухгалтерського обліку банками України операцій з чеками в іноземній валюті, що додаються.
2. Департаменту бухгалтерського обліку (В.І.Ричаківська) після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України довести зміст цієї постанови до відома територіальних управлінь Національного банку України та банків України для керівництва і використання в роботі.
3. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Правління Національного банку України від 03.12.2001 № 493 “Про затвердження Правил бухгалтерського обліку банками України операцій з чеками в іноземній валюті”, зареєстровану в Міністерстві юстиції України 14.12.2001 за № 1032/6223.
4. Постанова набирає чинності через 10 днів після державної реєстрації в Міністерстві юстиції України.
5. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на територіальні управління Національного банку України.

В.о.Голови
Інд.12-1

А.В.Шаповалов

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
04.09.2009 № 530

Зареєстровано
в Міністерстві юстиції України
30 вересня 2009 р. за № 918/16934

Правила бухгалтерського обліку банками України
операцій з чеками в іноземній валюті

1. Загальні положення

1.1. Ці Правила розроблено відповідно до Законів України “Про банки і банківську діяльність”, “Про Національний банк України”, Положення про порядок здійснення операцій з чеками в іноземній валюті на території України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 29.12.2000 № 520, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 21.02.2001 за № 152/5343, зі змінами (далі – Положення), інших нормативно-правових актів України, у тому числі нормативно-правових актів Національного банку України, що регулюють порядок здійснення валютно-обмінних операцій, використання готівкової іноземної валюти на території України та переміщення валютних цінностей через митний кордон України.

1.2. Ці правила визначають порядок бухгалтерського обліку банками України операцій з іменними та дорожніми чеками в іноземній валюті, що емітовані за кордоном та пред’явлені до сплати фізичними та юридичними особами на території України.

1.3. Терміни, що використовуються в цих Правилах, уживаються в значеннях, визначених у Положенні.

1.4. Банк здійснює бухгалтерський облік операцій з чеками в іноземній валюті за відповідними балансовими та позабалансовими рахунками Плану рахунків бухгалтерського обліку банків України, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 17.06.2004 № 280, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 26.07.2004 за № 918/9517, зі змінами (додаток).

2. Облік операцій з приймання іменних чеків до сплати на інкасо

2.1. Банк має відображати в бухгалтерському обліку прийнятті на інкасо іменні чеки за номінальною вартістю такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 9830,
Кредит – 991.

2.2. Банк здійснює (якщо приймає іменні чеки до сплати на інкасо під заставу) додатково на суму отриманої застави таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 1001, 1002, поточні рахунки клієнтів,
Кредит – 2602, 2622.

2.3. Банк виконує на суму відісланих іменних чеків на інкасо за номінальною вартістю таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 9831,
Кредит – 9830.

2.4. Банк може здійснювати бухгалтерський облік операцій, визначених у пункті 2.3 цієї глави, з використанням контррахунків групи 991, якщо це визначено його обліковою політикою.

3. Облік операцій з виплати коштів фізичним та юридичним особам за іменними чеками

3.1. Банк відображає одержання грошового покриття від платника за іменними чеками такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 1500,
Кредит – 2909.

Банк здійснює одночасно на суму іменних чеків, за якими одержано грошове покриття, таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 991,
Кредит – 9831.

3.2. Банк відображає зарахування коштів за інкасованими іменними чеками, за вирахуванням комісійних винагород, на поточні рахунки фізичних осіб в іноземній валюті, які відкриті в цьому або іншому банку, такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 2909,
Кредит – 1500, поточні рахунки фізичних осіб.

3.3. Банк відображає виплату коштів готівкою фізичній особі, яка не має поточного рахунку в іноземній валюті в банку, за вирахуванням комісійних винагород такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 2909,
Кредит – 1001, 1002.

3.4. Банк може за бажанням фізичної особи здійснювати купівлю за гривні виплаченої суми коштів за іменним чеком в іноземній валюті.

Банк здійснює бухгалтерський облік операцій із купівлі іноземної валюти за гривні відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті.

3.5. Банк має здійснювати зарахування коштів за інкасованими іменними чеками в іноземній валюті на поточні рахунки юридичних осіб (резидентів) через розподільчий рахунок 2603, що відображається такими бухгалтерськими проводками:

Дебет – 2909,
Кредит – 2603.
Дебет – 2603,
Кредит – поточні рахунки юридичних осіб.

3.6. Банк під час здійснення операції з виплати коштів за іменними чеками, що були прийняті на інкасо під заставу, додатково на суму застави виконує таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 2602, 2622,
Кредит – 1001, 1002, поточні рахунки клієнтів.

3.7. Банк відображає повернення чекодержателю суми застави, за вирахуванням комісійної винагороди, в разі відмови платника відшкодувати прийняті до сплати на інкасо чеки такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 2602, 2622,
Кредит – 1001, 1002, поточні рахунки клієнтів.

Банк одночасно на суму чеків, за якими відмовлено в оплаті, здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 991,
Кредит – 9831.

3.8. Банк має відображати отримання комісійних винагород від чекодержателя такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 2602, 2622, 2909,
Кредит – 3800,
Дебет – 3801,
Кредит – 6110, 6119.

3.9. Банк здійснює такі бухгалтерські проводки за стягнення платником комісійної винагороди з банку за оброблення чеків (якщо це передбачено умовами договору):

Дебет – 7100,
Кредит – 3801,
Дебет – 3800,
Кредит – 1500.

4. Облік операцій з продажу та купівлі (сплати) дорожніх чеків

4.1. Банк у разі отримання від емітента дорожніх чеків на консигнацію на суму чеків за номінальною вартістю здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 9819,
Кредит – 991.

4.2. Банк має відображати в бухгалтерському обліку операції з купівлі дорожніх чеків у емітентів або в інших банків такими проводками:

на суму попередньої оплати вартості дорожніх чеків:

Дебет – 1819, 2809,
Кредит – 1500,

на суму номінальної вартості отриманих (увезених) банком дорожніх чеків:

Дебет – 1011,
Кредит – 1819, 2809.

4.3. Банк у разі передавання дорожніх чеків іншим структурним підрозділам банку для подальшого продажу на суму номінальної вартості чеків здійснює такі бухгалтерські проводки:

Дебет – 1017,
Кредит – 1011,
Дебет – 1012, 1013,
Кредит – 1017.

4.4. Банк має відображати в бухгалтерському обліку операції з продажу дорожніх чеків банкам-резидентам для подальшої їх реалізації в Україні такими проводками:

на суму отриманої попередньої оплати:

Дебет – 1500,
Кредит – 1919,

передавання дорожніх чеків іншим банкам:

Дебет – 1017,
Кредит – 1011,

після отримання підтвердження про надходження дорожніх чеків за призначенням:

Дебет – 1919,
Кредит – 1017.

4.5. Банк має відображати в бухгалтерському обліку операції з продажу клієнтам дорожніх чеків, що отримані банком від емітента на консигнацію, такими бухгалтерськими проводками:

на суму номінальної вартості дорожніх чеків, які продані клієнтам:

Дебет – 991,

Кредит – 9819,

на суму коштів, отриманих за продані дорожні чеки:

Дебет – 1001, 1002, 1003, поточні рахунки клієнтів,

Кредит – 1919, 2909.

4.6. Банк під час перерахування емітенту суми коштів за продані дорожні чеки, що були отримані на консигнацію, здійснює таку бухгалтерську проводку:

Дебет – 1919, 2909,

Кредит – 1500.

4.7. Банк відображає продаж фізичним та юридичним особам дорожніх чеків, що раніше куплені в емітента, такою бухгалтерською проводкою:

Дебет – 1001, 1002, 1003, поточні рахунки клієнтів,

Кредит – 1011, 1012, 1013.

4.8. Банк здійснює продаж фізичним особам-резидентам дорожніх чеків в іноземній валюті за гривні шляхом:

продажу клієнту іноземної валюти за гривні;

продажу дорожніх чеків за іноземну валюту.

Банк здійснює бухгалтерський облік операцій з продажу іноземної валюти за гривні відповідно до нормативно-правових актів Національного банку України з питань бухгалтерського обліку операцій в іноземній валюті.

4.9. Банк відображає операції з купівлі (сплати) дорожніх чеків у клієнтів такими бухгалтерськими проводками:

Дебет – 1819, 2809,

Кредит – 1001, 1002, 1003, поточні рахунки юридичних осіб,

на суму номінальної вартості дорожніх чеків:

Дебет – 9830,

Кредит – 991.

4.10. Банк надсилає платникам сплачені дорожні чеки для отримання відшкодування за ними та здійснює такі бухгалтерські проводки:

на суму номінальної вартості відправлених дорожніх чеків:

Дебет – 9831,

Кредит – 9830.

Банк може здійснювати бухгалтерський облік зазначеної операції з використанням контррахунків групи 991, якщо це визначено його обліковою політикою.

4.11. Банк після отримання відшкодування від емітента виконує такі бухгалтерські проводки:

на суму відшкодування за дорожніми чеками:

Дебет – 1500,

Кредит – 1819, 2809,

одночасно на номінальну вартість відшкодованих дорожніх чеків:

Дебет – 991,

Кредит – 9831.

4.12. Банк має відображати в бухгалтерському обліку суму комісійних винагород, отриманих ним під час продажу, купівлі (сплати) дорожніх чеків, такою проводкою:

Дебет – 1001, 1002, 1003, поточні рахунки клієнтів,

Кредит – 6110, 6119.

4.13. Банк здійснює такі бухгалтерські проводки в разі списання платником з банку комісійної винагороди за оброблення дорожніх чеків:

Дебет – 7100,

Кредит – 3801,

Дебет – 3800,

Кредит – 1500.

Головний бухгалтер -
директор Департаменту
бухгалтерського обліку

В.І.Ричаківська

Виконавці:

Начальник відділу методології
бухгалтерського обліку платіжних
інструментів банків

З.І.Голишева

Головний економіст відділу
методології бухгалтерського
обліку платіжних інструментів
банків

А.В.Побережець

ПОГОДЖЕНО

Заступник Голови

Національного банку України

П.М.Сенищ

(підпис)

“ ” _____ 2009 р.
(дата)

Додаток
до Правил бухгалтерського обліку
банками України операцій з
чеками в іноземній валюті

Рахунки, що використовуються для обліку операцій з чеками в іноземній валюті

Для обліку операцій з іменними та дорожніми чеками в іноземній валюті використовуються такі рахунки:

а) балансові:

- 1001 А “Банкноти та монети в касі банку”;
- 1002 А “Банкноти та монети в касі відділень банку”;
- 1003 А “Банкноти та монети в обмінних пунктах”;
- 1011 А “Дорожні чеки в касі банку”;
- 1012 А “Дорожні чеки в касі відділень банку”;
- 1013 А “Дорожні чеки в обмінних пунктах”;
- 1017 А “Дорожні чеки в дорозі”;
- 1500 АП “Кореспондентські рахунки, що відкриті в інших банках”;
- 1819 А “Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками”;
- 1919 П “Інша кредиторська заборгованість за операціями з банками”;
- 2602 П “Кошти в розрахунках суб’єктів господарювання”;
- 2603 П “Розподільчі рахунки суб’єктів господарювання”;
- 2622 П “Кошти в розрахунках фізичних осіб”;
- 2809 А “Інша дебіторська заборгованість за операціями з клієнтами банку”;
- 2909 П “Інша кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами банку”;
- 3800 АП “Позиція банку щодо іноземної валюти та банківських металів”;
- 3801 АП “Еквівалент позиції банку щодо іноземної валюти та банківських металів”;
- 6110 П “Комісійні доходи від розрахунково-касового обслуговування клієнтів”;
- 6119 П “Інші комісійні доходи за операціями з клієнтами”;
- 7100 А “Комісійні витрати на розрахунково-касове обслуговування”;

б) позабалансові:

- 9819 А “Інші цінності і документи”;

- 9830 А “Документи і цінності, прийняті на інкасо”;
- 9831 А “Документи і цінності, відправлені на інкасо”;
- 991 Контррахунки для рахунків розділів 96 – 98.